

VAI TRÒ CỦA CÁC CHỦ THỂ LIÊN QUAN TỚI CÁC YẾU TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN CHI TIÊU CỦA HỘ GIA ĐÌNH CHO GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HIỆN NAY

Nguyễn Thị Quỳnh Hoa – La Việt Ái
Trường Cao đẳng Sư phạm Lạng Sơn

Ngày nhận bài: 16/09/2024; Ngày phản biện, biên tập và sửa chữa: 25/09/2024; Ngày duyệt đăng: 14/10/2024

Abstract

Education expenditure refers to the total financial resources invested in the education sector based on the needs of educational development, with the goal of enhancing human capital and expecting to gain benefits for the spender, their family, and society. This article focuses on analyzing the roles of several stakeholders related to the factors influencing household spending on education and training today.

I. MỞ ĐẦU

Chi tiêu giáo dục cho người học là một trong những chiến lược tốt nhất nhằm giảm nghèo đói, phát triển kinh tế bền vững và tạo ra nhiều cơ hội tốt đẹp trong tương lai. Bên cạnh vai trò chỉ đạo của Nhà nước trong việc chi tiêu tài chính cho các chương trình giáo dục và đào tạo, các hộ gia đình cũng đóng một vai trò quan trọng trong việc chia sẻ các chi phí giáo dục cho con em mình.

Chi tiêu của hộ gia đình cho giáo dục là số tiền mà các hộ gia đình chi trả cho việc học tập của con em theo các cấp học, bao gồm cả các khoản chi cho việc học trong trường và các khoản chi ngoài nhà trường.

II. NỘI DUNG

1. Vai trò của Nhà nước đến các yếu tố tác động đến chi tiêu của hộ gia đình cho giáo dục hiện nay

Nhà nước có vai trò thiết lập một môi trường thuận lợi cho giáo dục và đào tạo. Điều này thể hiện ở việc xác định các chiến lược phát triển giáo dục và đào tạo, hoạch định và thực thi các chính sách liên quan đến giáo dục và đầu tư vào cơ sở vật chất, hạ tầng, đào tạo và phát triển giáo viên nhằm đảm bảo rằng các cơ sở giáo dục và đào tạo đáp ứng được các tiêu chuẩn về an toàn, vệ sinh và chất lượng giảng dạy, từ đó tạo động lực cho các hộ gia đình đầu tư vào giáo dục.

Nhà nước còn có vai trò xây dựng một môi trường xã hội tôn trọng và coi trọng giáo dục, thông qua các hoạt động truyền thông, tuyên truyền và tư vấn, giúp phụ huynh nhận thức rõ lợi ích của việc đầu tư vào giáo dục, đặc biệt là cho trẻ em mầm non. Đồng thời, Nhà nước khuyến khích sự tham gia của các tổ chức xã hội, cộng đồng địa phương, doanh nghiệp và các cá nhân có quan tâm đến giáo dục, nhằm mang lại cơ hội và môi trường giáo dục tốt nhất cho người học.

Nhà nước còn có vai trò giám sát, quản lý các hoạt động giáo dục và đào tạo nhằm đảm bảo rằng các chương trình giáo dục và đào tạo cơ bản được cung cấp đầy đủ và có chất lượng. Việc quản lý chất lượng giáo dục và đào tạo giúp các hộ gia đình có thể lựa chọn cơ sở giáo dục đáng tin cậy, góp phần đảm bảo rằng chi tiêu cho giáo dục mang lại giá trị và hiệu quả lâu dài.

Ngoài ra, Nhà nước cũng đảm bảo sự tồn tại và phát triển của các cơ sở giáo dục công lập và ngoài công lập, duy trì mạng lưới các cơ sở đáp ứng nhu cầu và lựa chọn đa dạng của các hộ gia đình, từ đó tăng cường khả năng tiếp cận của người học với chương trình giáo dục phù hợp.

Cuối cùng, Nhà nước đóng vai trò đảm bảo rằng giáo dục và đào tạo được cung cấp công bằng, đồng đều cho mọi người dân trong độ tuổi đi học, không phân biệt vùng miền, điều kiện kinh tế -

xã hội. Trách nhiệm của Nhà nước là xây dựng các chính sách hỗ trợ như học bổng, trợ cấp, hỗ trợ tài chính, miễn giảm học phí,... nhằm tạo điều kiện để mọi gia đình đều có cơ hội tiếp cận giáo dục chất lượng. Đồng thời, Nhà nước khuyến khích và tạo điều kiện để người dân có cơ hội cải thiện thu nhập, từ đó thu hẹp khoảng cách giàu nghèo và giảm bớt bất bình đẳng trong việc thụ hưởng giáo dục.

2. Vai trò của các cơ sở giáo dục và đào tạo đến các yếu tố tác động đến chi tiêu của hộ gia đình cho giáo dục hiện nay

Các cơ sở giáo dục, đặc biệt là nhà trường, giữ vai trò then chốt trong việc tham mưu, đề xuất với chính quyền về các điều kiện đảm bảo chất lượng giáo dục như: quy mô và tiêu chuẩn đội ngũ giáo viên, cơ sở vật chất, chương trình học,... nhằm xây dựng một môi trường giáo dục tốt nhất cho người học.

Bên cạnh đó, cơ sở giáo dục có vai trò huy động và sử dụng hiệu quả các nguồn lực đóng góp từ cộng đồng và các hộ gia đình để nâng cao chất lượng giáo dục, trên cơ sở đảm bảo nguyên tắc công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình.

Ngoài nhiệm vụ giảng dạy, nhà trường còn là đơn vị truyền thông giáo dục đến các hộ gia đình, giúp phụ huynh nâng cao nhận thức, hiểu biết về tầm quan trọng của việc chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục con cái, đặc biệt trong giai đoạn mầm non và tiểu học.

Thêm vào đó, các cơ sở giáo dục có thể cung cấp đa dạng chương trình học: từ các chương trình giáo dục chính quy, cho đến các chương trình ngoại khóa, hỗ trợ học tập – đáp ứng nhu cầu đa dạng của các hộ gia đình.

Quan trọng không kém, nhà trường cần phối hợp chặt chẽ với phụ huynh trong quá trình quản lý và giáo dục học sinh. Sự hợp tác hiệu quả giữa nhà trường và gia đình sẽ nâng cao nhận thức, niềm tin của phụ huynh vào hệ thống giáo dục, từ đó thúc đẩy quyết định đầu tư vào học tập và phát triển toàn diện cho con em họ.

3. Vai trò của hộ gia đình

Hộ gia đình giữ vai trò then chốt trong việc chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục con em tại nhà. Đây là môi trường đầu tiên hình thành nhân cách, thái độ và nền tảng tri thức ban đầu cho trẻ, đồng thời là nơi quyết định khả năng đầu tư cho việc học tập của các thành viên trong gia đình.

Một trong những vai trò quan trọng nhất của hộ gia đình là tạo điều kiện thuận lợi để con em được đi học đúng độ tuổi và duy trì việc học tập ổn định. Gia đình còn có trách nhiệm phối hợp chặt chẽ với nhà trường trong quá trình giáo dục, đảm bảo sự thống nhất giữa giáo dục gia đình và giáo dục nhà trường nhằm nâng cao hiệu quả học tập và phát triển toàn diện của học sinh.

Việc nâng cao nhận thức và kiến thức của các bậc phụ huynh về vai trò, tầm quan trọng của giáo dục là yếu tố quyết định đến thái độ đầu tư cho con cái.

Mặt khác, khả năng tài chính của hộ gia đình cũng là một yếu tố then chốt quyết định mức độ chi tiêu cho giáo dục.

Ngoài ra, hộ gia đình còn đóng góp về mặt trí tuệ, công sức và tài chính cho các hoạt động xây dựng cơ sở vật chất, tổ chức hoạt động học tập tại trường.

III. KẾT LUẬN

Việc nhận diện rõ vai trò của các chủ thể liên quan đến các yếu tố tác động đến chi tiêu của hộ gia đình cho giáo dục và đào tạo là cơ sở quan trọng để đề xuất các giải pháp phù hợp, góp phần điều chỉnh các yếu tố ảnh hưởng, từ đó mang lại tác động tích cực đối với quyết định chi tiêu giáo dục của các hộ gia đình.

Sự phối hợp hiệu quả giữa ba chủ thể: Nhà nước – cơ sở giáo dục – hộ gia đình sẽ góp phần xây dựng hệ thống giáo dục bền vững, hiệu quả và công bằng. Đồng thời, tăng cường trách nhiệm xã hội trong việc đầu tư cho phát triển nguồn nhân lực, đáp ứng yêu cầu của thời đại.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Càn Hi Ban (2001), *Kinh tế giáo dục học*, Nxb Giáo dục Nhân dân Trung Quốc.
2. Ngô Thị Ngoan, Nguyễn Thị Tuyết Mai, Đàm Thị Thu Trang, Trịnh Thị Hương (2021), “Nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng đến việc chi tiêu cho giáo dục của hộ gia đình tại các tỉnh Đồng bằng sông Hồng”, *Tạp chí Khoa học và Công nghệ - Trường Đại học Thương mại*, số 226(04), tr. 53–61.
3. Nguyễn Bạch Nguyệt, Tạ Quang Phương (2007), *Giáo trình Kinh tế chi tiêu*, Nxb Đại học Kinh tế Quốc dân, Hà Nội.
4. Phan Thị Thu Trang, Phan Thuận (2015), “Biến đổi chi tiêu cho giáo dục, đào tạo của hộ gia đình ở nông thôn và thành thị Việt Nam hiện nay”, *Tạp chí Dân số và Phát triển*, số 4 (168).